

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Οικονόμου Γιάννης

Βουλευτής Φθιώτιδας-Νέα Δημοκρατία

11.09.25

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: την Υπουργό Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα Ζαχαράκη Σοφία και τον Υπουργό Ανάπτυξης, κ. Θεοδωρικάκο Παναγιώτη

Θέμα: Σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση της έρευνας στην Ελλάδα

Η παραίτηση του κ. Σπύρου Αρταβάνη-Τσάκωνα από τη θέση του Προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Ερευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ), η οποία συνοδεύτηκε και από την παραίτηση του μέλους του ΕΣΕΤΕΚ κ. Αγγελου Χανιώτη, και τα πολλά και συνεχόμενα προβλήματα που έρχονται στο φως από τις διαδικασίες αξιολόγησης ερευνητικών προτάσεων τόσο του ΕΛΙΔΕΚ όσο και της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού έχουν δημιουργήσει αναστάτωση στην ελληνική ερευνητική κοινότητα, εντός και εκτός Ελλάδας, και απογοήτευση στην κοινή γνώμη.

Σημαντικά προβλήματα σε ότι αφορά την αντιμετώπιση της «έρευνας» από την Ελληνική πολιτεία αναδεικνύει σε συνέντευξη του (Καθημερινή 31/8/2025) ο κ. Νίκος Κυρπίδης, επικεφαλής του τμήματος επιστήμης δεδομένων του μικροβιώματος και διευθυντής του προγράμματος προκαρυωτικής βιολογίας στο Εθνικό Εργαστήριο Lawrence Berkley των ΗΠΑ, οποίος διετέλεσε για 9 μόλις μήνες επιστημονικός διευθυντής του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

Πρόσφατα, ήλθε στο φως η τεράστια χρονική καθυστέρηση προκήρυξης μονίμων θέσεων ερευνητή, μέσω του προγράμματος ERA Chairs, με αποτέλεσμα ερευνητές που επαναπατρίστηκαν να έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία εκ νέου φυγής από την χώρα.

Τα βασικότερα προβλήματα που εντοπίζονται έχουν να κάνουν, αρχικά, με την απουσία ενός ανεξάρτητου ενιαίου φορέα, ο οποίος θα οργάνωνε και επόπτευε την έρευνα στην Ελλάδα, η οποία σήμερα είναι πολυδιασπασμένη και χωρίς κανένα κεντρικό συντονισμό. Στη συνέχεια, οι διαδικασίες αξιολόγησης των προτάσεων, στη μεγάλη πλειοψηφία των προκηρύξεων, είναι προβληματικές, καθώς οι περισσότεροι επιστήμονες κύρους εμπλέκονται στις προκηρύξεις και είναι πάρα πολύ δύσκολο να βρεθούν αξιόπιστοι κριτές. Λύσεις όπως το outsourcing και η αξιολόγηση από

ολιγομελείς επιτροπές που δεν καλύπτουν το γνωστικό εύρος των προτάσεων προκαλούν πολλά περισσότερα προβλήματα από όσα λύνουν, καθώς η έρευνα δεν μπορεί και δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται με όρους διαγωνισμού του Δημοσίου. Μάλιστα, παρότι οι ερευνητικές προτάσεις συντάσσονται στην αγγλική γλώσσα βάσει όρων της προκήρυξης, τα σχόλια είναι στα ελληνικά και ανεπαρκέστατα (ολίγων γραμμών, για προτάσεις δεκάδων σελίδων). Όταν η αξιολόγηση των προτάσεων δεν ανταποκρίνεται στα διεθνή στάνταρτς και δεν πείθει τόσο την επιστημονική κοινότητα όσο και την ευρύτερη κοινωνία, κάθε πολιτική έρευνας καταρρέει.

Η έρευνα είναι συνδεδεμένη με την επιστημονική, ακαδημαϊκή και οικονομική πρόοδο της χώρας. Τα τελευταία χρόνια οι εκθέσεις Λέτα και Ντράγκι έχουν αναδείξει την υστέρηση στην έρευνα, σε επίπεδο ΕΕ, να αποτελεί τη ρίζα της εντεινόμενης αδυναμίας της ΕΕ έναντι των ΗΠΑ και της Κίνας.

Επίσης, η πολιτική έρευνας είναι συνυφασμένη με το brain regain, την προσπάθεια της Ελλάδας να επαναπατρίσει επιστήμονες, με πολλαπλά οφέλη για μια χώρα που μαστίζεται από το δημογραφικό.

Για τους λόγους αυτούς ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Πώς απαντούν στις επώνυμες καταγγελίες για αρρυθμίες στην αξιολόγηση του προγράμματος Trust Your Stars;
2. Πώς απαντούν στις δημόσιες αιτιάσεις των κ. Αρταβάνη-Τσάκωνα, Κρυπίδη και Χανιώτη;
3. Υπάρχει σχέδιο για θεραπεία των προβλημάτων στη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα και ποιο είναι αυτό;

Ο ερωτών Βουλευτής

Οικονόμου Γιάννης